

OPAS HYVINVOINTIALUEEN PELASTUSVIRANOMAISEN ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN TAKSOJEN LAATIMISEEN

Marko Latvala, Mika Haverinen, Pekka Itkonen, Katja Luoma, Marjo Oksanen, Petri Tassila, Esa Kokki

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Hyvinvointialueen pelastusviranomaisen maksun määräytymisperusteet.....	5
2.1	Laskutettavat toimenpiteet ja suoritteet.....	6
2.1.1	Pelastuslaki	6
2.1.2	Kemikaaliturvallisuuslainsäädäntö	9
2.2	Maksuttomat suoritteet.....	11
3	Hyvinvointialueen pelastusviranomaisten taksojen nykytilanne	12
3.1	Palotarkastusmaksujen tausta	12
3.2	Nykytilanne	13
3.2.1	Pelastuslain mukaiset taksat.....	14
3.2.2	Kemikaaliturvallisuuslakiin pohjautuvat taksat	14
3.2.3	Poikkeamat lainsäädännöstä.....	15
4	Muiden viranomaisten taksojen periaatteita	15
4.1	Pohjoismaisten pelastuslaitosten maksut.....	15
4.2	Muut viranomaiset Suomessa.....	16
5	Pelastuslain ja kemikaaliturvallisuuslain mukaisten maksujen muodostuminen.....	17
5.1	Taksan määrittäminen	18
5.2	Valvontakohteiden luokittelu ja suoritteeseen kuluvan ajan arviointi.....	19
5.3	Erheelliset paloilmoitintehtävät.....	20
5	Maksuihin liittyvät poikkeamat	23
6.1	Suuremman maksun periminen työn laajuudesta johtuen	23
6.2	Maksun kohtuullistaminen	23
6.3	Palautettujen ja kumottujen hakemusta käsittelymaksut.....	23
6.4	Peruutettujen hakemusten, ilmoitusten, valvontatoimenpiteiden ja muiden asioiden käsittelymaksut	24
7	Maksuista päättäminen ja muutoksenhaku	24
7.1	Muutoksenhaku	24
7.2	Indeksikorotukset.....	25
7.3	Maksujen perintä	25
8	Yhteenveto.....	26
	Lähteet.....	27

Liitteet..... 29

1 Johdanto

Pelastuslaitokset saivat 29.4.2011 voimaan tulleessa pelastuslaissa (379/2011) mahdollisuuden kattaa toimintamenojaan maksuilla. Pelastuslain 79 §:n mukaan valvonnan maksullisuuden edellytyksenä on suoritteen sisältyminen valvontasuunnitelmaan. Jo tätä ennen laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005), jatkossa kemikaaliturvallisuuslaki, on mahdollistanut maksujen perimisen. Maksujen suuruudesta päätti vuoteen 2022 saakka alueen pelastustoimi hyväksymässään taksassa. Maksut tuli määrätä niin, että ne vastasivat suuruudeltaan enintään suoritteen tuottamisesta alueen pelastustoimelle aiheutuneiden kokonaiskustannusten määrää. Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston toimesta laadittiin yhteiset periaatteet taksojen suuruuden määrittämiseksi ja suurimmassa osassa pelastuslaitoksia ne otettiin käyttöön vuoden 2012 alusta.

Pelastuslaitokset siirtyivät uusille perustettaville hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Samalla pelastustoimen palveluiden rahoitusvastuu siirtyi kunnilta valtiolle. Hyvinvointialueen aluevaltuusto päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisten perusteet ja asiakasmaksut (Laki hyvinvointialueesta (611/2021), jatkossa hyvinvointialuelaki).

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto päätti 15.11.2023 Turvallisuuspalvelut - palvelualueen kokouksessa asettaa työryhmän selkeyttämään hyvinvointialueen pelastustoimen taksojen laatimista ja määrittämistä. Työn tavoitteena on pelastustoimen strategian 2023 mukaisesti yhdenvertainen ja yhdenmukainen pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisy.

Työryhmän tehtävä rajautui onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvien lakisääteisten tehtävien laskutusperusteiden selvittämiseen. Työryhmä rajasi pelastuslain 84 § mukaisen valmiuden tarkastamisen sekä pelastuslaitosten muut palvelut työn ulkopuolelle. Työryhmä ei myöskään ota kantaa sopimuspalokuntayhdistysten tai sopimuspalokuntien tuottamiin maksullisiin palveluihin, mikä tulee tarvittaessa selvittää erikseen.

Työryhmän jäseniksi valittiin: puheenjohtaja Marko Latvala, Etelä-Pohjanmaa; Mika Haverinen, Pohjois-Pohjanmaa; Pekka Itkonen, Helsinki; Katja Luoma, sisäministeriö; Marjo Oksanen, Päijät-Häme; Petri Tassilla, Varsinais-Suomi ja sihteeri Esa Kokki, Hyvil. Työryhmä kokoontui yhteensä 14 kertaa. Taksatyöryhmä sai konsultaatioapua Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston Tukipalvelut-palvelualueelta. Lisäksi työryhmä pyysi tulkintojen muodostamisen tueksi erilliset näkemykset sisäministeriöstä ja Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:stä. Työryhmä pyysi lausunnon Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston Turvallisuuspalvelut-palvelualueen jäseniltä. Kaikki saadut 21 kommenttia otettiin huomioon oppaan viimeistelyssä.

2 Hyvinvointialueen pelastusviranomaisen maksun määräytymisperusteet

Pelastusviranomainen voi periä maksuja pelastuslain ja kemikaaliturvallisuuslain mukaisista suoritteista.

Pelastuslain 96 § mukaan maksu voidaan periä:

- 1) 79 §:ssä tarkoitetun valvontasuunnitelman mukaisen palotarkastuksen tai muun valvontatoimenpiteen suorittamisesta;
- 2) tehtävästä, jonka on aiheuttanut hätäkeskukseen liitetyn paloilmoittimen toistuva erheellinen toiminta;
- 3) tehtävästä, joka on muussa laissa erikseen säädetty maksulliseksi.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun maksun perimisen edellytyksenä on, että paloilmoitin on aikaisemmin aiheuttanut erheellisen ilmoituksen ja hyvinvointialueen pelastusviranomainen on kirjallisesti kehottanut kohteen omistajaa, haltijaa tai toiminnanharjoittajaa korjaamaan laitteen tai ryhtymään muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin erheellisten paloilmoitusten estämiseksi. Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut maksut saadaan periä kohteen omistajalta, haltijalta tai toiminnanharjoittajalta.

Kemikaaliturvallisuuslain 131 § 2 momentin mukaan:

Tässä laissa tarkoitetuista pelastusviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta päättää aluevaltuusto siten kuin hyvinvointialueesta annetussa laissa säädetään.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto on päivittänyt vuonna 2023 ohjeet *Erheellisten paloilmoitusten maksullisuus – Ohje pelastusviranomaiselle* (ns. viranomaisohje) sekä *Ohje erheellisten paloilmoitusten vähentämiseksi – Ohje paloilmoitinkohteille* (ns. asiakasohje). Edellä mainittujen ohjeiden mukaisesti paloilmoittimen toistuvaksi erheelliseksi toiminnaksi katsotaan useampi kuin kaksi erheellistä paloilmoitusta edeltäneen 12 kuukauden aikana. Maksun perimisen edellytyksenä on paloilmoittimen toistuva erheellinen toiminta ja se, että pelastusviranomainen on kirjallisesti kehottanut kohteen omistajaa, haltijaa tai toiminnanharjoittajaa ryhtymään toimenpiteisiin, erheellisten ilmoitusten estämiseksi.

Toisesta 12 kuukauden jakson aikana tapahtuvasta erheellisestä paloilmoituksesta lähetetään aina korjauskehotus, jossa kohteelle annetaan kohtuullinen aika korjata (nk. suoja-aika, tyypillisesti 14 päivää) mahdolliset puutteet ja toimintatavat uusien erheellisten paloilmoitusten ehkäisemiseksi. Kolmannesta ja sitä seuraavista 12 kuukauden jakson aikana tulleesta erheellisestä paloilmoituksesta tehdään laskutus päätös. Laskutus päätöstä ei kuitenkaan tehdä korjauskehotuksen lähettämisen jälkeisenä suoja-aikana tulleista ilmoituksista, jotta kohteella on mahdollisuus korjata puutteet kohtuullisessa ajassa. Korkein hallinto-oikeus on ratkaisussaan (KHO:2022:21) todennut,

että edellä kuvattu menettely on oikeasuhtainen ja mahdollistaa puutteiden korjaamisen ennen kuin maksu tulee perittäväksi.

Kaikki hätäkeskuksiin liitetyt paloilmoitinkohteet ovat erheellisten paloilmoitusten maksullisuuden suhteen samanarvoisia. Pelastuslaissa ei ole tehty rajauksia pelastuslain soveltamisen ulkopuolelle jätettävistä kohteista liittyen esimerkiksi kohteen käyttötapaan, kokoon tai turvallisuustekniikkaan.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston viranomaisohjeessa erheellisten paloilmoitusten maksullisuudesta on linjattu niistä automaattisen paloilmoittimen tarkastustehtävien syistä, joiden perusteella tehtävän voidaan lähtökohtaisesti katsoa johtuvan paloilmoittimen erheellisestä toiminnasta. Linjausta tarkennettiin korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisujen (KHO:2018:134 ja KHO:2022:21) perusteella.

Sisäministeriön muistion mukaan hyvinvointialueen pelastuslaitos ei voi harjoittaa muuta maksullista toimintaa, kuin mistä on laissa säädetty. Hyvinvointialueiden pelastustoimen tehtäväkenttä on tarkkaan rajattu lailla, eikä hyvinvointialueilla ole ns. yleistä toimialaa, kuten kunnilla. Aikaisemmin kunnallisten pelastuslaitosten oli periaatteessa mahdollista harjoittaa kilpailulainsäädännön puitteissa myös maksullista toimintaa, jos se ei haitannut pelastustoimen lakisääteisten tehtävien hoitamista. (Parsons, 2024)

Hyviliin lausunnon mukaan, mikäli hyvinvointialueen pelastusviranomainen toteuttaa järjestämisvastuulleen kuuluvaa turvallisuusviestintää järjestämällä kohderyhmilleen turvallisuuskoulutuksia, näistä ei voida periä maksua. Hyvinvointialueen pelastusviranomainen voi lakisääteisten tehtäviensä lisäksi tietyin ehdoin ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä ja harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa. (Uotinen & Lindholm 2024)

2.1 Laskutettavat toimenpiteet ja suoritteet, säädökset

2.1.1 Pelastuslaki

Pelastuslain mukaan pelastuslaitoksen on valvottava lukujen 2 ja 3 säännösten noudattamista. Luku 2 sisältää niin sanottuja yleisiä velvollisuuksia ja luvussa 3 on toiminnanharjoittajan, rakennuksen omistajan ja haltijan velvollisuudet. Valvontaa voidaan suorittaa palotarkastusten ja muiden toimenpiteiden avulla. (78 §) Palotarkastukset ja muut toimenpiteet on kuvattava valvontasuunnitelmassa (79 §). Laskutuksen peruste on valvontatoimenpiteen sisältyminen valvontasuunnitelmaan (96 §).

Pelastuslaissa ei ole määritelty valvontakeinoja, joten eri valvontakeinoilla (tarkastuskäynti, asiakirjavalvonta, etävalvonta tms.) suoritettavasta valvonnasta on mahdollista laskuttaa samalla tavoin. Pelastuslaki ei myöskään erottele erilaisia rakennuksia tai valvontatilanteita toisistaan, joten säännöksen valvonta on laskutettavaa, valvottiin sitä minkä tyyppisessä rakennuksessa tai tilanteessa tahansa (esim. asuinrakennuksessa tai kokoontumisrakennuksessa).

Pelastuslaitoksen kumppanuusverkoston työryhmä on määritellyt säännöllistä valvontaa varten yhteiset kohdetyypit A1-A6 valvontasuunnitelmaohjeen kehittämisen yhteydessä (kts. Luku 3). Samalla määriteltiin rakennuksille ja toiminnoille riskiin perustuvat

valvontavälit. Valvontaa määritellään myös tehtyjen valvontatoimenpiteiden sekä valvontakeinojen perustella.

Säännöllinen valvonta (määräaikainen, yleinen tms.) on tyypillisesti kaikkein laajinta ja suuressa kohteessa myös ajallisesti eniten aikaa vievää. Epäsäännöllinen valvonta (ylimääräinen) kohdistuu usein rajoittuneempaan asiaan esimerkiksi ilmoituksen perusteella tehtävän yksittäisen asian tarkastamiseen. Annettuja määräyksiä valvontaan lähes aina erillisesti niin sanottuna jälkivalvontatoimenpiteenä joko dokumenttien tai valvontakäynnin avulla.

Pelastuslain 2. ja 3. luku

Kun pelastuslain 2. ja 3. lukujen valvontaan liittyy jonkinlainen valvontasuunnitelman mukainen valvontatoimenpide (tarkastuskäynti tms.), on laskutus mahdollista. Valvonnan prosesseissa on pelastuslaitoskohtaisia eroja, joten työryhmän tulkintoja tarkemmat ohjeet on mietittävä laitoskohtaisesti. Tulevaisuudessa prosesseja on järkevää yhtenäistää valtakunnallisesti.

Alla on tarkasteltu tarkemmin joitakin erityistapauksia:

- 8 § Ilmoitusvelvollisuus: Kulotuksesta tai savua muodostavasta tulenkäytöstä tulee tehdä ilmoitus pelastuslaitokselle.

Työryhmän tulkinta: Pelastusviranomaiselle ei ole laissa määritelty ilmoituksen käsittelyyn mitään toimenpiteitä (pl. hallintolain yleinen asiakirjojen käsittelyvelvoite), jolloin pelkkä ilmoituksen vastaanotto ei ole maksullista valvontaa. Ilmoitus voi kuitenkin käynnistää valvonnan tarpeen, joka on mahdollista laskuttaa.

- 12 § Laitteiden kunnossapito: Laitteiden kunnossapitoa voidaan valvoa muun valvonnan osana, mutta esim. paloilmioittimen ja sammutuslaitteistojen määräaikaistarkastuspöytäkirjojen puutteita voidaan valvoa ja valvotaankin usein myös erillisenä toimenpiteenä tulleen asiakirjan perusteella.

Työryhmän tulkinta: Vastaanotettu puutteita sisältävä tarkastuspöytäkirja käynnistää selvitystyön, jossa varmistetaan tilanteesta. Puute voi olla korjattu, jolloin muita toimenpiteitä ei tarvita. Mikäli vastaanotettu tarkastuspöytäkirja käynnistää valvonnan, joka esimerkiksi edellyttää valvontakäyntiä (vakava puute), on se laskutettava toimenpide.

- 6 § Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma: Pelastussuunnitelma toimitetaan pelastusviranomaiselle arviointia varten. Arvion perusteella pelastussuunnitelmaa voidaan joutua täydentämään. Tarvittaessa tulee suorittaa palotarkastus.

Työryhmän tulkinta: Pelkkä suunnitelman arviointi ei ole laskutettavaa valvontaa, vaan suunnitelman arvioinnin yhteydessä tehdään arviointia myös valvonnan tarpeesta. Asetus velvoittaa pelastusviranomaisen antamaan ohjausta ja neuvontaa yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmien laadintaan. Riskiarvioinnin pohjalta tehtävä yleisötilaisuuden palotarkastus on

laskutettava toimenpide. Jos yleisötapahtumassa on kemikaalilainsäädännön mukaista valvontaa (esim. pyroteknisten tuotteiden käyttöä), se tulee laskuttaa erikseen kemikaalivalvontana.

- 19-21 § Poistumisturvallisuusselvitys: Poistumisturvallisuuden valvonta on kolmivaiheinen prosessi. Toiminnan harjoittajan on laadittava selvitys ja toimitettava se arviointia varten pelastusviranomaiselle. Mikäli kohde ei täytä poistumisturvallisuusvaatimusta, tulee toiminnanharjoittajan laatia pelastusviranomaisen asettamassa määräajassa suunnitelma poistumisturvallisuuden saattamisesta lain mukaiselle tasolle. Tarvittaessa voidaan edellyttää poistumiskoetta. Mikäli toteuttamissuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet eivät ole riittäviä, on pelastusviranomaisen annettava poistumisturvallisuuden toteuttamismääräys (korjausmääräys).

Työryhmän tulkinta: Poistumisturvallisuusselvityksen arviointi tai poistumiskoe eivät ole laskutettavaa valvontaa. Poistumisturvallisuuskohteet ovat tiiviin määräaikaisen valvonnan piirissä. Tähän prosessiin liittyvän valvonnan voi hoitaa sen yhteydessä, mutta vastaanotettu selvitys voi käynnistää myös erillisen valvonnan tarpeen.

- 42 § Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä: Vastaanotettu ilmoitus käynnistää selvitystyön, joka johtaa lähes aina valvontakäyntiin ilmoituskohteessa. Käynnillä arvioidaan, onko ilmoitus tarpeellinen ja onko tarpeen jatkaa valvontatoimenpiteitä.

Työryhmän tulkinta: Riskiasunnon palotarkastuksesta on mahdollista laskuttaa. Työryhmä suosittaa, että asiakasta ei laskuteta ensimmäisestä valvontatoimenpiteestä tai mikäli laskutetaan, niin maksua kohtuullistettaisiin.

- 62 § Nuohouksessa havaittujen puutteiden ilmoittaminen pelastuslaitokselle.

Työryhmän tulkinta: Vastaanotettu ilmoitus käynnistää selvitystyön. Asiakas voi ilmoittaa, että nuohoojan havaitsemat puutteet on korjattu, jolloin muita toimenpiteitä ei tarvita. Selvitystyön tuloksena voi olla myös esim. tarve käydä paikalla. Työryhmä suosittaa, että asiakasta ei laskuteta ensimmäisestä valvontatoimenpiteestä tai mikäli laskutetaan, niin maksua kohtuullistettaisiin.

- 81 a § Tarkastus rakennushankkeen aikana. Hallituksen esityksessä 184/2022 todetaan pelastuslain 81 a § mukaisista tarkastuksista rakennushankkeen aikana: Pelastuslaitos voisi periä tarkastuksesta maksun pelastuslain 96 § 1 momentin 1 kohdan mukaisesti, jos tarkastukset rakennushankkeen aikana on sisällytetty pelastuslaitoksen valvontasuunnitelmaan.

Työryhmän tulkinta: Hallituksen esityksen mukaisesti laskutus on mahdollinen. Huomioitavaa on, että hinnaston termin tulee olla yhteneväinen sekä pelastuslain että valvontasuunnitelman kanssa.

2.1.2 Kemikaaliturvallisuuslainsäädäntö

Lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005, jatkossa kemikaaliturvallisuuslaki) 115 §:n perusteella pelastuslaitokset valvovat kemikaaliturvallisuuslain noudattamista, kun on kyse

- 1) vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tai säilytyksestä,
- 2) yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen iletulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä tai niiden luovutuksesta yksityiseen kulutukseen, ja
- 3) räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena 81 §:ssä mainituissa tilaisuuksissa.

Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittaviin tuotantolaitoksiin sekä iletulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden kaupan varastointiin liittyy myös määräaikainen valvonta, joka tulee sisällyttää pelastuslain 79 §:n mukaiseen valvontasuunnitelmaan (27 a §, 64 §).

Kemikaaliturvallisuuslain nojalla on annettu valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (VNa 685/2015), jossa on säädetty tarkemmin vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä, varastoinnista ja säilytyksestä, niihin liittyvistä lupa-, ilmoitus- ja hallintomenettelyistä sekä valvonnasta.

Kemikaaliturvallisuuslaki antaa mahdollisuuden laskuttaa kaikista pelastusviranomaisen suoritteista. Laskuttaminen ei ole sidottu valvontasuunnitelmaan kuten pelastuslain mukaisissa valvontaan liittyvissä taksoissa.

Alla on otteita siitä, miten pelastusviranomaisen valvontatehtäviä ja -toimenpiteitä koskien on säädetty kemikaaliturvallisuuslainsäädännössä.

Kemikaaliturvallisuuslaki

24 § Ilmoitusvelvollisuus

Vaarallisen kemikaalin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain tekemällä siitä ilmoituksen. Toiminnanharjoittajan tulee tehdä ilmoitus pelastusviranomaiselle, jollei ilmoitusta 23 § 2 momentin nojalla tule tehdä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Ilmoituksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista ilmoitus.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin ilmoitusmenettelyistä toimintaa aloitettaessa ja muutostilanteissa, ilmoituksen tekemisestä sekä ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

25 § Ilmoituksen käsittely

Pelastusviranomainen tekee päätöksen toiminnanharjoittajan ilmoituksesta vaarallisen kemikaalin vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista.

27 a § Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten valvonta ja tarkastus

Valvontaa on tehtävä ennen käyttöönottoa, mutta myös suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräajoin. Tarkastukset sisällytetään pelastuslain 79 § mukaiseen valvontasuunnitelmaan.

36 § Vaarallisten kemikaalien säilytysmäärät ja niiden rajoitukset

Pelastusviranomainen voi yksittäistapauksissa rajoittaa vaarallisten kemikaalien säilytysmääriä tai määrätä säilytykselle muita turvallisuuden kannalta tarpeelliseksi katsottuja rajoituksia tai ehtoja.

59 a § Räjähdeiden valmistuksen ja varastoinnin valvonta ja tarkastus

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi lupapäätöksessään asianomaista pelastusviranomaista kuultuaan hyväksyä räjähteiden tilapäisen varastoinnin käyttöönottotarkastuksen korvattavaksi pelastusviranomaisen tekemällä tarkastuksella.

63 § Varastointi kaupan yhteydessä

Pelastusviranomainen tekee päätöksen yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä ennen varastoinnin aloittamista.

64 § Yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden kaupan varastoinnin valvonta ja tarkastus

Pelastusviranomaisen on valvottava 63 § tarkoitetun varastoinnin teknisen toteutuksen ja toimintatapojen vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta sekä sitä, että varastointi on säännösten ja 63 § 3 momentissa tarkoitetun päätöksen mukaista.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava 1 momentissa tarkoitettujen varastojen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräajoin 1 momentissa tarkoitetut varastot niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa riskinarviointiin perustuen. Tarkastukset sisällytetään pelastuslain 79 § mukaiseen valvontasuunnitelmaan.

81 § Ilmoitus räjähteiden tai vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteina

Räjähdeitä tai vaarallisia kemikaaleja saa käyttää erikoistehosteena kokoontumislaissa (530/1999) tarkoitetuissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa, jos siitä on tehty ilmoitus pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden järjestämistä.

Pelastusviranomaisen voi ilmoituksen perusteella määrätä erikoistehosteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja aiotulle käytölle. Pelastusviranomaisen voi kieltää käytön, jos siitä aiotussa paikassa ja aiottuna ajankohtana voidaan katsoa aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa.

91 § Ilotulitteiden käyttö

Ilotulitteiden käytöstä tulee etukäteen ilmoittaa pelastusviranomaiselle.

Pelastusviranomaisen voi tehdä ilmoituksen perusteella asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa käytölle tarpeellisia ehtoja tai kieltää ilotulitteiden käyttö, jos siitä aiheutuu erityistä vaaraa.

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta

37 § Käyttöönottotarkastus

Pelastusviranomaisen, ja vastaavasti Turvallisuus- ja kemikaaliviraston, tulee tarkastaa asetuksen 33 §:ssä tarkoitettu vähäistä teollista käsittelyä tai varastointia harjoittava tuotantolaitos ennen toiminnan aloittamista.

39 § Öljylämmityslaitteiston käyttöönotto

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava pelastusviranomaiselle myös sellaisen sumutuspolttimella varustetun öljylämmityslaitteiston käyttöönotosta, joka ei ole edellyttänyt asetuksen 33 §:n mukaista ilmoitusta. Pelastusviranomaisen on tarkastettava öljylämmityslaitteisto kolmen kuukauden kuluessa käyttöönotosta.

40 § Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset

Pelastusviranomaisen tulee tarkastaa asetuksen 33 §:ssä tarkoitettu vähäistä teollista käsittelyä tai varastointia harjoittava tuotantolaitos pelastuslain 79 §:n mukaisen valvontasuunnitelman mukaisesti.

2.2 Maksuttomat suoritteet

Sisäministeriön muistiossa (Parsons, 2024) on painotettu, että hyvinvointialueen pelastuslaitoksella ei ole oikeutta periä maksua lakisääteisestä tehtävästä, jota ei ole pelastuslaissa ja muussa lainsäädännössä erikseen säädetty maksulliseksi. Pelastuslain 96 § ei sisällä mahdollisuutta periä maksua esimerkiksi pelastuslaitoksen suorittamasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Näin ollen esimerkiksi koulutus on kohderyhmille maksutonta ja sitä tehdään hyvinvointialueen palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Tällä perusteella onnettomuuksien ehkäisyyn liittyviä maksuttomia palveluja ovat mm.

- ohjaus ja neuvonta,
- turvallisuusviestintä, ml. koulutus,

- yhteistyöhön liittyvät tehtävät, kuten erilaiset lausunnot muille viranomaisille. Viranomaisyhteistyöstä on pelastuslain lisäksi säädetty hallintolaissa (434/2003) 10 §. Hallintolaissa ei säädetä viranomaisyhteistyön maksullisuudesta.

3 Hyvinvointialueen pelastusviranomaisten taksojen nykytilanne

3.1 Palotarkastusmaksujen tausta

Pelastuslain muutos mahdollisti ensimmäistä kertaa laskuttamisen pelastuslain mukaisesta valvonnasta ja erheellisistä paloilmoitinhälytyksistä. Pelastuslain eduskuntakäsittelyn yhteydessä hallintovaliokunta tähdensi, että koko maassa maksujen on tärkeä määräytyä samojen perusteiden mukaisesti (viitaten erheellisiin paloilmoitinlaitteiden aiheuttamien hälytystehtävien laskuttamiseen) (Hallintovaliokunnan mietintö 41/2010 vp).

Pelastusjohtajien hallitus asetti lain valmistelutyön yhteydessä 8.6.2009 Valvontasuunnitelmatyöryhmän. Työryhmän tarkoituksena oli vastata pelastuslain uudistuksen tuomiin onnettomuuksien ehkäisyn järjestelyjen muutoksiin. Tehtävänä oli laatia valvontasuunnitelmaohje, myöhemmin tavoitteisiin lisättiin palotarkastusten ja erheellisten paloilmoitintehtävien maksuperusteiden määrittäminen.

Pelastusjohtajien kokous käsitteli työryhmän työtä 8.6.2011. Pöytäkirjan mukaan:

- valvontasuunnitelmaohje otetaan käyttöön,
- palotarkastusmaksuihin liittyvä laskentaperiaatteet hyväksytään ja kukin pelastuslaitos tekee niiden perusteella omat laskelmansa palvelusta perittävistä maksuista,
- palotarkastusmaksut suositellaan otettavaksi käyttöön 1.1.2013,
- hyväksytään erhe-maksujen laskentaperusteet ja pelastuslaitokset laskevat omat kustannuksensa näiden perusteiden mukaisesti,
- pelastuslaitokset ottavat erhe-maksut käyttöön oman aikataulunsa mukaisesti.

Valvontasuunnitelmaohje 1.0 sisälsi muun muassa periaatteet maksuperusteista (valvontatyöhön kuluvan ajan määrittäminen, työtunnin kokonaiskustannusten laskeminen) ja taksasuositukset tarkastuslajeittain. Taksasuosituksissa oli esitetty, että asuinrakennusten yleisistä eli määräaikaisista palotarkastuksista ei peritä maksua. Taksasuosituksissa suositeltiin laskutettavaksi vain asiakkaan luona käytettävästä ajasta, jolloin esimerkiksi yritysten ja laitosten määräaikaisen valvonnan perusmaksu sisälsi 2 tuntia kohteessa tehtyä työtä ja asuinrakennuksissa 1 tunnin työn. Taksoihin suositeltiin kuitenkin lisättäväksi perusmaksun lisäksi erillinen tuntiveloitus, mikäli tarkastusaika oli pidempi. Palotarkastuksen enimmäispituudeksi oli määritelty 2 päivän työtunnit.

Valvontamaksuista ja niiden perusteista ei oltu täysin yhtä mieltä kaikilla pelastuslaitoksilla ja yhteisen linjan saavuttamiseksi lähdettiin liikkeelle eräänlaisella kompromissilla.

Valvontamaksussa ei päädytty koko tarkastukseen kuluvan ajan laskuttamiseen, ja näin valvontamaksun suuruus saatiin pysymään kohtuullisena. Aiemmin ilmaisesta palvelusta laskuttamista pidettiin haastavana asiana muiden muassa asiakastyytyvyyden näkökulmasta.

Kemikaaliturvallisuuslain mukaisten suoritteiden laskuttaminen oli ollut mahdollista jo ennen pelastuslain muutosta. Kemikaalitaksojen laajempaa yhtenäistämistä tehtiin Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kemikaalivalvonnan asiantuntijaverkoston esityksestä vuonna 2022.

Erheellisten paloilmoitintehtävien maksut perustuvat pelastuslaitoksissa pääsääntöisesti yhtenäisiin perusteisiin ja laskentapohjaan, jotka on laadittu pelastuslaitosten yhteistyössä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johdolla vuonna 2011. Maksun suuruus lasketaan määrittämällä erhe-tehtävien osuudella vyörytetty pelastushenkilöstön työaikakustannukset, pelastuslaitoksen ajoneuvokulut sekä tehtävien työtuntien osuudella vyörytetyt sopimuspalokuntien vuosikustannukset. Vastaavaa laskentapohjaa hyödynnettiin muun muassa vuonna 2019, kun Uudenmaan ns. HIKLU-pelastuslaitokset tarkistivat ja yhtenäistivät onnettomuuksien ehkäisyn ja erheellisten paloilmoitusten maksujaan. Ainakin yhdellä pelastuslaitoksella erhe-maksun määräytyminen perustuu kuitenkin vaihtoehtoiseen laskentamalliin, jossa hyödynnetään erhe-tehtävän laskennallista tuntihintaa ja tehtävän keskimääräistä kesto.

3.2 Nykytilanne

Työryhmä selvitti pelastuslaitosten taksojen nykytilannetta alkuvuodesta 2024. Selvityksen perusteella taksojen pohjalla vaikuttavat edelleenkin vahvasti valvontasuunnitelmaohjeen periaatteet, mutta hinnastoissa olevien valvontatoimenpiteiden määrä oli kasvanut alkuperäisestä. Muutaman pelastuslaitokseen kohdistetun erillishaastattelun perusteella 80–90 prosenttia palotarkastuksista laskutettiin perusmaksulla eli yrityksissä ja laitoksissa 2 tunnin työajan mukaan. Vanhaan suositukseen perustuva ajankäytön laskutus ei työryhmän arvion mukaan vastaa nykyisin keskimääräiseen valvontaan kuluva aikaa.

Kemikaaliturvallisuuslain laskutettavat toimenpiteet olivat pelastuslain maksuja yhteneväisemmin esitetty pelastuslaitosten hinnastoissa. Tähän liittyi vahvasti kemikaalivalvonnan asiantuntijaverkoston tekemä taustatyö aiemman taksatyöryhmän avuksi vuonna 2021. Kemikaalivalvonnan asiantuntijaverkosto oli arvioinut työssään myös keskimääräisiä töihin kuluva aikoja.

Kemikaaliturvallisuuslain mukaiset tehtävät eivät ole alueen pelastustoimelle säädettyjä pelastustoimeen kuuluvia tehtäviä, vaan ne on säädetty pelastusviranomaisen tehtäviksi erikseen kemikaaliturvallisuuslailla. Kemikaalivalvonnan taksat tulee määritellä siten, että ne kattavat kaikki toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Kemikaalivalvonnan kustannusten nettovaikutusten tulee olla nolla euroa. Tätä asiaa ei ole kuitenkaan kaikkien pelastuslaitosten hinnastoissa huomioitu.

Lähes kaikissa hinnastoissa oli huomioitu keskimääräistä suuremman työmäärän laskuttaminen ja joillakin myös mahdollisuus maksun alentamiseen työmäärään

vähäisyydestä johtuen. Tyypillisesti on määritelty asian käsittelyyn tai tarkastukseen kuluva keskimääräinen aika ja esitetty erillinen tuntihinta ajan ollessa pidempi tai lyhempi.

Hallintopakkeinoja ei ole huomioitu kovinkaan monen pelastuslaitoksen hinnastoissa.

3.2.1 Pelastuslain mukaiset taksat

Asuinrakennusten palotarkastus oli useimmilla pelastuslaitoksella maksutonta, samoin jälkivalvonta asiakirjojen perusteella. Joillakin pelastuslaitoksilla myös asiakirjavalvontana tehty yritysten ja laitosten määräaikainen valvonta oli maksutonta.

Annettujen korjausmääräysten jälkivalvonta oli huomioitu kaikissa hinnastoissa. Hinnoittelussa oli yleensä huomioitu siinä käytetty valvontakeino ja tyypillisimmin maksu otettiin valvontakäyntinä tehdystä jälkivalvonnasta.

Vanha termi erityinen palotarkastus, ja siihen liittyvät ennakkotarkastukset olivat monessa hinnastossa näkyvissä. Myös muita (vanhaan sisäministeriön palotarkastusohjeeseen pohjautuvia) palotarkastusta kuvaavia termejä oli käytössä (ylimääräinen, pyydetty yms.).

Riskiasuntoilmoituksen perusteella tehtävän tarkastuksen maksuja ei oltu määritelty erikseen pelastuslaitosten hinnastoon, kahdessa hinnastossa oli maininta niiden olevan maksuttomia. Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston paloriskiasumisen asiantuntijaverkostolta saatujen tietojen mukaan näistä tarkastuksista ei kuitenkaan oteta maksua millään pelastuslaitoksella.

Työryhmän tietojen mukaan kaikki pelastuslaitokset perivät maksun erheellisistä paloilmoituksista ja myös maksuperusteet olivat saatujen tietojen mukaan lähes kaikilla pelastuslaitoksilla samat. Erhe-maksun suuruus vaihtelee alueittain paljon, vaihteluvälin ollessa 635–1295 euroa.

Turvallisuuskoulutusten maksullisuudesta ei ole ollut yhtenäistä valtakunnallista linjaa ja niiden tarjonnassa ja sisällössä on suuria eroja pelastuslaitosten kesken. Osalla pelastuslaitoksia koulutukset ovat kokonaan maksuttomia, osa on hinnoitellut palvelun asiakas- ja/tai palvelukohtaisesti.

3.2.2 Kemikaaliturvallisuuslakiin pohjautuvat taksat

Päätös ilotulitteiden käytöstä on ollut suurella osalla pelastuslaitoksia maksuton, vaikka kemikaalivalvonnan maksujen tulisi kattaa siitä aiheutuvat kustannukset. Tässä perusteena oli saatujen tietojen mukaan käytetty työn vähäisyyttä verrattuna sen laskuttamisesta koituihin kuluihin.

Erikoistehosteiden käyttämiseen liittyvä päätös ja tarkastus tehtiin joillakin pelastuslaitoksilla yleisötapahtuman tarkastuksen yhteydessä ja laskutettiin yhdellä taksalla. Kemikaalimaksut pitäisi kuitenkin kohdentaa erikseen kemikaalivalvonnan palveluluokalle.

Pelastuslaitokset ovat tyypillisesti laskuttaneet määräaikaisen kemikaalivalvonnan pelastuslain mukaisen palotarkastuksen yhteydessä yhdellä taksalla. Työryhmän mielestä tämä tapa on suositeltava edelleenkin alle ilmoitusrajan jäävissä kemikaalikohteissa.

Kemikaalivalvontaan käytettävän työajan osuus on tällaisissa kohteissa suhteellisen vähäinen verrattuna valvontaan kuluvaan kokonaisuikaan.

Vain muutamalla pelastuslaitoksella oli hinnastossa erillinen kemikaalikohteen tarkastusmaksu, jolla todennäköisesti tarkoitettiin vähäistä käsittelyä ja varastointia harjoittavan laitoksen määräaikaivalvontaa. Tällaisen tuotantolaitoksen määräaikainen valvonta olisi hyvä osoittaa kokonaan kemikaalivalvonnan palveluluokalle.

3.2.3 Poikkeamat lainsäädännöstä

Hinnastoissa oli näkyvissä suoritteita, joita ei lainsäädännössä ole erillisesti määritelty maksulliseksi. Tällaisia olivat muiden muassa viranomaisyhteistyöhön liittyvät lausunnot, joissa hinnoittelua oli tehty osittain myös sen mukaisesti, kuka lausunnon vastaanottajana oli. Hinnastoissa näkyi myös tehtäviä, jotka eivät kuulu lainkaan pelastuslaitoksen lakisääteisiin tehtäviin kuten esimerkiksi väestönsuojien käyttöönottotarkastus.

4 Muiden viranomaisten taksojen periaatteita

4.1 Pohjoismaisten pelastuslaitosten maksut

Oppaan taustaksi kartoitettiin eräiden pohjoismaisten pelastuslaitosten laskutuskäytäntöjä. Kartoitus tehtiin perustuen kyseisten pelastuslaitosten yhteistyökontakteilta sekä pelastuslaitosten verkkosivuilta ja muista julkisista materiaaleista saatuihin tietoihin.

Kartoituksen perusteella parhaat verrokkit Suomen pelastustoimelle löytyvät Ruotsista, jossa pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden valikoima, palvelumaksujen muodostumisen logiikka ja lainsäädäntö vastaavat suhteellisen hyvin Suomen tilannetta. Ruotsalaisten verrokkien lisäksi kartoitettiin myös Kööpenhaminan ja Oslon alueiden pelastuslaitosten maksujen määräytymisen periaatteita. Niitä ei kuitenkaan käsitellä tässä yhteydessä tarkemmin, sillä kyseisissä kaupungeissa onnettomuuksien ehkäisyn palveluvalikoima ja hinnoitteluperiaatteet eroavat merkittävästi Suomesta ja ruotsalaisista verrokeista.

Alla on tiivis tekstiyhteenveto kartoituksesta ruotsalaisten verrokkien osalta. Tarkemmin näiden pelastuslaitosten maksuja on käsitelty liitteessä 3.

Suur-Göteborg

Suur-Göteborgin alueella on tehty palotarkastusmaksuihin vuoden 2024 alusta voimaan tullut uudistus, jonka myötä maksujen perusteena oleva asiantuntijatyön laskennallinen tuntihinta on noin 110 euroa. Tämä on noin kaksinkertainen suomalaisten pelastuslaitosten nykyiseen tuntihintaan nähden.

Suur-Göteborgin pelastuslaitoksella on erilliset hinnastot pelastuslain (LSO, Lag om skydd mot olyckor) sekä palo- ja räjähdysvaarallisia aineita koskevan lain (LBE, Lag om brandfarliga och explosiva varor) toimenpiteille. Hinnat perustuvat tyyppimitoitukseen, eli kunkin toimenpiteen hinta määräytyy pääsääntöisesti eri kohdetyypeille määriteltyyn arvioon niiden tarkastusprosessiin kuluva ajasta. Jos samalla tarkastuskäynnillä tehdään

kahden eri lainsäädännön (LSO, LBE) mukaiset tarkastukset, veloitetaan hinnastojen mukaisesti molemmista toimenpiteistä. Arvio laskutettavasta ajasta vaihtelee kohdetyypin mukaan 7 ja 12 työtunnin välillä, jolloin tarkastuksen hinta vaihtelee välillä 770–1320 euroa. Erheellisistä paloilmoitinhälytyksistä perittävä maksu on vuonna 2024 suuruudeltaan noin 880 euroa.

Suur-Tukholma

Suur-Tukholman pelastuslaitoksen maksut määräytyvät kuhunkin yksittäiseen tarkastusprosessiin kuluvaan todelliseen työajan perusteella, joskin ennalta määritellyn vaihteluvälin puitteissa. Kustannusten ennakoimista varten pelastuslaitoksen verkkosivuilla on lista erityyppisissä kohteissa tyyppillisesti käytettävästä ajasta ja kustannusten vaihteluvälistä. Sama hinnoitteluperiaate koskee niin LSO- kuin LBE-lainsäädännön mukaisia tarkastuksia. Jälkivalvonnalle on oma hinnastonsa, joka noudattaa samaa periaatetta. Palotarkastustyön tuntihinta on noin 108 euroa, eli vastaavaa tasoa kuin Suur-Göteborgin alueella ja noin kaksin-kertainen Suomen pelastuslaitosten tuntihintaan nähden. Yksinkertaisen kohteen palotarkastukseen arvioidaan kuluvaan keskimäärin noin 7 työtuntia, tarkastuksen hinnan ollessa kunkin tarkastuksen todellisen keston mukaan välillä 540–1080 euroa. Laajan kohteen arvioidaan vievän tyyppillisesti noin 13 tuntia (arvioitu hinta todellisen keston mukaan 920–2000 euroa), kun taas hyvin vaativan kohteen tarkastuksessa keskimääräisen työajan arvioidaan olevan 20 tuntia (2160 euroa).

Jälkivalvontaan käytettävä työmäärä on arvioitu vähäisemmäksi kuin varsinaisessa valvonnassa. Valvontakäyntien lisäksi Suur-Tukholman pelastuslaitoksella on hinnasto LBE-lain (vrt. kemikaalilainsäädäntö) mukaisen lupien käsittelylle. Pelastuslaitoksen tekemälle nuohoukselle ja nuohoustarkastuksille on omat kolme erillistä alueellista hinnastoa Suur-Tukholman alueella. Erheellisistä paloilmoitinhälytyksistä perittävä maksu on vuonna 2024 suuruudeltaan noin 1110 euroa. Erhe-maksun suuruuden määrittelee hätäkeskusoperaattori SOS Alarm.

4.2 Muut viranomaiset Suomessa

Oppaan laatimisen yhteydessä tutustuttiin joidenkin muiden viranomaisen maksullisten suoritteiden perusteisiin. Kunnallisista toimijoista tarkasteltiin ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisen maksuperusteita. Lisäksi tutustuttiin valtiollisista viranomaisista ELY-keskusten ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) maksuperusteisiin.

Ympäristönsuojeluviranomaisen maksulliset suoritteet vastaavat parhaiten pelastuslaitoksen suoritteita. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävissä maksu on mahdollista ottaa muun muassa erilasten lupien, ilmoitusten tai asioiden käsittelystä, valvontaohjelman mukaisista määräaikaista tarkastuksista ja muusta säännöllisestä valvonnasta. Ympäristönsuojeluviranomaisille on taksojen laatimisen tueksi laadittu Kuntaliiton opas vuodelta 2015.

Ympäristönsuojeluviranomaisen oppaassa kehoitetaan selvittämään lupien ja ilmoitusten käsittelyyn kuluvat keskimääräiset käsittelyajat, nimenomaan niihin kuluvat aktiiviset

henkilötyötunnit. Tarkalla arviolla pystytään maksut perimään oikein, lisäksi niiden selvittämistä pidetään oikeudenmukaisena myös toiminnanharjoittajille.

Ympäristöviranomaisen oppaassa valvontatoimenpiteeseen luetaan kuuluvaksi ennakovalmistelu, keskimääräinen matka-aika, varsinainen tarkastus, tarkastuskertomuksen laadinta, toiminnanharjoittajan raporttien lukeminen ja muu tarkastuksen aiheuttama jälkityö. Jos tarkastuksen yhteydessä annetaan määräys tai toiminnanharjoittajalta pyydetään valvontaviranomaiselle toimitettava selvitys toiminnasta, on määräyksen valmistelusta tai selvityksen käsittelystä johtuvasta työmäärästä mahdollisuus periä maksu osana tarkastusmaksua. Maksun periminen edellyttää, että mahdollisuus sen perimiseen on huomioitu taksassa. Matkoihin käytettävä aika on laskettava valvontamaksuun keskimääräiskustannuksena, jotta laskutus olisi tasapuolista toimipaikan etäisyydestä riippumatta.

Ympäristönsuojeluviranomaisen oppaassa huomioidaan mahdollisuus suuremman maksun perimiseen, mikäli työ on poikkeuksellisen laaja tai vaikea. Lisäksi maksun kohtuullistamisen mahdollisuus on otettu myös huomioon, mikäli työmäärä on merkittävästi keskimääräistä vähäisempi. Oppaassa on huomioitu myös muita poikkeavia tilanteita, jolloin maksua voidaan alentaa tai se voidaan jättää kokonaan perimättä.

Ympäristöterveydenhuollossa on palveluista tulevien maksujen lisäksi vuosittainen valvonnan perusmaksu, joka voidaan laskuttaa tiettyjen toimipaikkojen tai toiminnon toiminnanharjoittajilta. Perusmaksun suuruus on määritelty terveydensuojelulaissa. Perusmaksuun velvoittavat toiminnanharjoittajat on lueteltu lainsäädännössä. Kustannuksista ja maksullisuudesta on laadittu Kuntaliiton selvitys vuodelta 2012. Ympäristöterveydenhuollossa on laadittu uusi mallitaksa vuonna 2021.

Rakennusvalvontaviranomaisen maksuperusteista on olemassa Kuntaliiton suositus vuodelta 2012. Suosituksessa on lueteltu ne tehtävät, joissa maksujen perimiseen on olemassa valtuutus. Suosituksessa on selvitetty, mitä eri toimenpiteitä eri maksuihin sisältyy ja miten palveluihin liittyvät kustannukset arvioidaan.

Valtion viranomaisten maksulliset suoritteet ja niiden hinnat on määritelty asetuksilla. Hinnoittelu perustuu valtion maksuperustelakiin.

5 Pelastuslain ja kemikaaliturvallisuuslain mukaisten maksujen muodostuminen

Voimassa olevassa pelastuslaissa ja kemikaaliturvallisuuslaissa ei ole viittausta valtion maksuperustelakiin hyvinvointialueen pelastusviranomaisen maksujen suuruuden määrittämiseen. Hyvinvointialueen aluevaltuusto päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista sekä hyvinvointialueen järjestämistä vastuulle kuuluvista palveluista perittävistä asiakasmaksuista.

Valtion viranomaisten maksujen suuruudesta säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992), jonka 6 § mukaan suoritteesta perittävän maksun tulee vastata suoritteiden tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää. Alkuperäisen pelastuslain 96 §

kirjaus *“Perittävien maksujen suuruudesta päättää alueen pelastustoimi hyväksymässään taksassa. Alueen pelastustoimen tulee määrittää suoritteistaan perimänsä maksut siten, että ne vastaavat suuruudeltaan enintään suoritteen tuottamisesta alueen pelastustoimelle aiheutuneiden kokonaiskustannusten määrää.”* vastaa maksuperustelain sisältöä. Sanamuoto on myös vuonna 2018 tehdyssä pelastuslain 96 § koskevan muutoksen perusteluissa. Hyvinvointialuelain hallituksen esityksessä ei ole mainintaa, että olisi ollut tarkoitus muuttaa pelastuslain 96 § sääntelyä maksun enimmäismäärästä eli vallitsevaa oikeustilaa ei ole ollut tarkoitus muuttaa.

Pelastuslain mukaisten valvontatehtävien ja erheellisten paloilmoitusten laskutus perustuu pelastuslain 96 §. Kemikaalien valvontatehtävien ja niihin liittyvien päätösten laskutus perustuu kemikaaliturvallisuuslain 131 §.

5.1 Taksan määrittäminen

Pelastusviranomaisen taksa ei voi olla suurempi kuin mitä on sen tuottamisesta aiheutunut keskimääräinen omakustannusarvo, joka saa kuitenkin sisältää viranomaiselle asian käsittelystä aiheutuneet kokonaiskustannukset. Lakisääteisen maksun tulisi siten noudattaa kustannusvastaavuutta, joka täydellisenä vastaa omakustannusarvoa. Aluevaltuusto voi kuitenkin päättää myös omakustannusarvoa pienemmästä maksusta.

Kustannuslaskennassa huomioidaan niin sanottu aiheuttamisperiaate, eli kulu kohdistetaan sinne, missä se syntyy. Valvontamaksun omakustannusarvoa laskettaessa voidaan huomioida onnettomuuksien ennaltaehkäisyn käyttötalousmenoista seuraavat kohdat:

- henkilöstökulut kaikkineen,
- matka-, koulutus- yms. menot (sisältää sekä ammatillisen että toimistohenkilöstön),
- palvelujen ostot (hallinto-, puhtaanapito-, palkanlaskenta-, laskutus- yms. palvelut),
- toiminnan tarvitsemat aineet, tarvikkeet ja tavarat (esimerkiksi toimistotarvikkeet, kalusto, ICT-laitteet yms.),
- leasing-maksut,
- ajoneuvojen yläpitokulut,
- tila-, ja laitevuokrat,
- onnettomuuksien ehkäisyn investointien poistojen osuus,
- korot,
- erittelemättömät muut menot, esimerkiksi sopimuspalokunnalle maksettava avustus onnettomuuksien ehkäisyn tehtävistä.

Edellä mainittuihin kustannuksiin lisätään, esimerkiksi henkilömäärien suhteessa vyöryttämällä pelastustoimen yleishallinnon kustannuksista sekä niitä pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyn kuluja, joita ei ole kohdistettu suoraan onnettomuuksien ehkäisyn kuluksi. Omakustannusarvoon ei tulisi liittää tutkimukseen, suunnitteluun, ympäristön tilan seurantaan, pelastustoimen omavalvontaan, mittauksiin, pelastustoimintaan, maksettaviin avustuksiin ja vastaaviin liittyviä menoja.

Omakustannusarvo on määritettävissä ilman tietojen erillistä keräämistä, jos pelastuslaitoksen kirjanpito kaikista menoista on jaettu AURA-luokituksen mukaan.

Omakustannusarvon tuntihinta voidaan laskea huomioimalla onnettomuuksien ehkäisytyöhön kohdistuvat kaikki menot yhteensä, mikä jaetaan onnettomuuksien ehkäisyyn käytetyn työn kokonaistuntimäärällä. Päätoimisen palotarkastajan vuosityöaika täydellä lomaoikeudella on toimistotyöajassa noin 1450 tuntia (38 päivää vuosilomaa, kymmenen arkipyhää, noin viiden prosentin mukainen sairauspoissaolo vuodessa) ja vastaavasti yleistyöajassa 1522 tuntia.

5.2 Valvontakohteiden luokittelu ja suoritteeseen kuluvan ajan arviointi

Yleisesti tarkastuslajit ja kohteet tulisi luokitella hinnoittelua varten. Näistä on karkea esimerkinomainen listaus liitteenä. Valvontakäyntien hinnoittelu voi tapahtua todelliseen tarkastusaikaan perustuvan datan pohjalta esimerkiksi määrävlein tehtävässä tarkastuksessa A1-A6 luokittain tyyppitettynä. Toisena vaihtoehtona voisi käyttää kohteen luokittelua esimerkiksi pienen, keskisuuren, suuren tarkastuskohteen mukaan ja muodostaa tällöin parhaan arvion mukaan tarkastustapahtuman keston tuntimäärät, esimerkiksi ne voisivat olla kohteen koon mukaan alle 3 tuntia, 3-6 tuntia ja yli 6 tuntia. Yksittäiset suurteollisuuskohteet ja vastaavat voisivat olla erillishinnoiteltuja todellisen ajan mukaan.

Pelastuslain mukaisen valvontatehtävien ja vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain mukaisen valvontatehtävän keston määrittelyssä tulisi huomioida valmistautumiseen, kohteeseen ja takaisin matkustamiseen, asiakirjojen laatimiseen, kuulemisvaiheessa selityksen käsittelyyn, säädöstulkintaan ja varsinaiseen tarkastustapahtumaan kuluva aika sekä mahdollinen jälkityö valvontatapahtuman päättämisestä. Kun omakustannusarvoa määritetään, esimerkiksi matkaan kuluvan ajan voi määrittää keskimääräisenä.

Asiakirjavalvonnan hinnoittelussa pääperiaate voi olla sama kuin yllä, mutta hinnoittelussa on huomioitava vain siihen kohdistuvat kustannukset, mutta esimerkiksi matkustusaikaa ei voi huomioida.

Hallintopakkokeinojen käyttäminen, kuten esimerkiksi uhkasakon asettaminen, kuuluu pelastusviranomaisen valvontatehtävään ja se tulisi huomioida pelastuslaitoksen hinnastossa niihin käytetyn työajan mukaisten toteutuneiden kustannusten mukaan.

Erilaisten päätösten ja ilmoitusten käsittelyyn käytettävä keskimääräinen aika tulee selvittää hinnoittelua varten. Keskimääräiset käsittelyajat tarkoittavat esimerkiksi päätöksen käsittelyyn ja päätöksen valmisteluun käytettäviä aktiivisia henkilötyötunteja,

eivät siis ilmoituksen saapumisesta päätöksen valmistumiseen kuluva kokonaisaika. Kemikaaliturvallisuuslain mukaisissa tehtävissä voi käyttää apuna Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kemikaalivalvonnan asiantuntijaverkoston laatimaa arviota vuodelta 2021.

Tukes valvoo kemikaalikohteet, joissa luparaja ylittyy. Näissä tarkastuksissa pelastusviranomaisen ei ole valvova viranomaisen, joten pelastusviranomaisen osuutta valvonnasta ei voi laskuttaa, ellei samanaikaisesti suoriteta pelastuslain mukaista valvontaa. Kemikaalikohteiden valvonta olisi syytä luokitella omina kohteina.

Taksoituksessa voidaan huomioida periaatteet maksun kohtuullistamiseksi tai korottamiseksi, esimerkiksi valvontaan tai päätöksen laatimiseen menneen kohtuuttomasti lyhyemmän tai pidemmän ajan perusteella. Katso luku 6.

5.3 Erheelliset paloilmoitintehtävät

Työryhmän arvion mukaan erheellisten paloilmoitintehtävien (erhe-tehtävä) maksun (erhe-maksu) nykyisiä, pelastuslaitosten laajasti hyödyntämiä määräytymisperusteita ei ole pääsääntöisesti tarpeen muuttaa. Työryhmä kuitenkin esittää, että nykykäytännöstä poiketen sivukulut huomioitaisiin pelastustoiminnan henkilöstömenoissa erhe-maksun laskennassa, jotta maksu vastaisi paremmin palvelun omakustannus-arvoa (tästä enemmän jäljempänä). Yksittäisiä erhe-maksuja on käsitelty useissa hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen tehdyissä valituksissa, eikä niiden antamissa ratkaisuissa ole kyseenalaistettu maksun suuruuden laskentaperusteita. Työryhmä arvioi kuitenkin myös, että vuonna 2011 valmisteltujen määräytymisperusteiden soveltamisen käytännöt ovat organisaatiomuutosten ja henkilövaihdosten myötä hajautuneet, eikä pelastuslaitoksilla ole yhdenmukaista tilannekuvaa laskentamallin logiikasta ja dokumentaatiosta.

Käytäntöjen ja tulkintojen yhdenmukaistamiseksi laskentamallin keskeinen sisältö on kuvattu tähän:

Erheellisten paloilmoitintehtävän kustannukset lasketaan painotettuna keskiarvona pelastuslaitoksen kuluista ja sopimuspalokuntien kuluista seuraavasti:

- 1) Ensiksi määritellään vakinaisen pelastushenkilöstön palkkakulut A yhdellä erhe-tehtävällä:

$$A = \frac{Pvak \times Tosuus}{LKMerhe}, \text{ missä}$$

$Pvak$ = pelastustoiminnan vakinaisen henkilöstön palkkakulut yhteensä (€),

$Tosuus$ = erhe-tehtävien osuus kaikista vakinaisen pelastushenkilöstön pelastustehtäviin käytetyistä työtunneista (%),

$LKMerhe$ = erhe-tehtävien lukumäärä yhteensä (kpl).

- 2) Seuraavaksi lasketaan vakinaisen pelastushenkilöstön keskimääräiset polttoainekulut B yhdellä ERHE-tehtävällä:

$$B = \frac{Terhe}{4} \times kulutus \times hinta, \text{ missä}$$

Terhe = Yhteen erhe-tehtävään käytetyt työtunnit. Polttoainekulujen laskentaa varten luku jaetaan tässä yhtälössä neljällä, jolloin saadaan arvio pelastuskaluston toiminta-ajasta yhdessä ERHE-tehtävässä (perustuu oletukseen: tehtävä hoidetaan yhdellä pelastusyksiköllä, jonka vahvuus on 1 + 3),

kulutus = pelastuskaluston keskimääräinen polttoaineen kulutus (litraa tunnissa),

hinta = polttoaineen hinta (€/litra).

- 3) Vakinaisen pelastushenkilöstön tehtäväkohtaiset kulut saadaan laskemalla yhteen edellä lasketut $A + B$.
- 4) Sopimuspalokuntien tehtäväkohtaiset kulut C lasketaan seuraavasti:

$$C = \frac{Ksop \times Tsoposuus}{LKMsopehe}, \text{ missä}$$

Ksop = sopimuspalokuntien kokonaiskustannukset (€),

Tsoposuus = sopimuspalokuntien ERHE-tehtäviin käyttämän ajan osuus kaikista sopimuspalokuntien pelastustehtäviin käytetyistä tunteista (%),

LKMsopehe = erhe-tehtävien lukumäärä, joihin sopimuspalokunnat osallistuivat.

- 5) Keskimääräinen erhe-tehtävän kokonaiskustannus on laskettu vakinaisen pelastushenkilöstön ja sopimuspalokuntien kulujen painotettuna keskiarvona. Painokertoimet määräytyvät tehtäviin käytetyn työajan mukaisesti,

$$(A + B) \times PKvak + (C \times PKsop), \text{ missä}$$

$A + B$ = vakinaisen pelastushenkilöstön keskimääräiset palkkakulut ja polttoainekulut yhdellä ERHE-tehtävällä,

C = sopimuspalokuntien keskimääräiset kustannukset yhdellä ERHE-tehtävällä

$PKvak$ = vakinaisen pelastushenkilöstön kuluosuuden painokerroin (vakinaisen pelastushenkilöstön erhe-tehtäviin käyttämän ajan osuus kaikesta ERHE-tehtäviin käytetystä ajasta),

$PKsop$ = sopimuspalokuntien kuluosuuden painokerroin (sopimuspalokuntien erhe-tehtäviin käyttämän ajan osuus kaikesta erhe-tehtäviin käytetystä ajasta).

Laskennassa tarvitaan seuraavat tiedot:

- Pelastustoiminnan henkilöstön palkkakulut yhteensä vuodessa (sis. lomakorvaus muttei sivukuluja),
- ERHE-tehtävien lukumäärä vuodessa,
- Kaikkien pelastustehtävien lukumäärä vuodessa,
- ERHE-tehtäviin käytetyt työtunnit vuodessa (h),
- Kaikkiin pelastustehtäviin käytetyt työtunnit vuodessa (h),
- Pelastuskaluston keskimääräinen polttoaineen kulutus (litraa tunnissa),
- Polttoaineen hinta (€/litra),
- Sopimuspalokuntien vuosikustannus,
- ERHE-tehtävien lukumäärä, joihin sopimuspalokunnat on osallistuneet,
- Sopimuspalokuntien ERHE-tehtäviin käyttämät työtunnit (h),
- Sopimuspalokuntien kaikkiin tehtäviin käyttämät työtunnit (h).

Lisäksi edellisistä johdetaan seuraavat tiedot:

- erhe-tehtäviin käytettyjen työtuntien %-osuus kaikista pelastustehtäviin käytetyistä työtunneista (pelastuslaitos ja sopimuspalokunnat erikseen),
- Yhteen erhe-tehtävään käytetyt työtunnit,
- Pelastuskaluston toiminta-aika keskimäärin yhdessä erhe-tehtävässä (oletus: yksi pelastusyksikkö vahvuudella 1 + 3 henkilöä),
- Yhden erhe-tehtävän keskimääräiset polttoainekulut (vain pelastuslaitoksen kalusto, sopimuspalokuntien polttoainekulut tulevat huomioiduiksi sopimuspalokuntien kokonaiskustannuksissa)

Huomioita laskennasta:

Vuoden 2011 laskentaperusteissa sopimuspalokuntien kustannukset on laskettu hyödyntäen Isto Kujalan *Palokuntasopimukset Suomessa - sopimusten selvittämishankkeen loppuraportissa* ilmoitettuja lukuja (Suomen Sopimuspalokuntien liiton julkaisu B:1/2010). Vastaavaa valtakunnallista koontia ei ole sittemmin tehty, joten laskennan päivittämiseksi kunkin pelastustoimen alueen on selvitettävä alueensa sopimuspalokuntien kustannukset ja määriteltävä, huomioidaanko ne kokonaiskustannuksina vai onko niistä tarkoituksenmukaisesti eriteltävissä muut kuin pelastustoiminnan kulut.

Vuoden 2011 laskentaperusteissa vakinaisen pelastushenkilöstön palkkakuluihin sisällytetään lomakorvaukset, mutta ei sivukuluja. Työryhmän näkemyksen mukaan myös erheellisten paloilmoitintehtävien perusteella perittävässä maksuissa laskennan tulee perustua mahdollisimman hyvin palvelun omakustannusarvoon, joka sisältää palkkakulut kaikkineen eli myös sivukulut huomioiden. Sen sijaan palkkakuluista on syytä eritellä pois

pelastustoimintaan kuulumattomat kulut, kuten ensihoitoon ja esimerkiksi onnettomuuksien ehkäisyyn kohdennettavat kulut sikäli, kun ne ovat eriteltävissä. Työryhmän näkemys on, että ainakin osalla pelastustoimen alueista nykyiset ERHE-maksut ovat todennäköisesti alle palvelun omakustannusarvon. Tämän vuoksi hyvinvointialueiden kannattaa tarkistaa ja laskea uudelleen erheellisten paloilmoitintehtävien maksut, vaikka niiden laskentaperusteisiin ei esitetäkään suuria muutoksia.

5 Maksuihin liittyvät poikkeamat

6.1 Suuremman maksun periminen työn laajuudesta johtuen

Pelastuslaitosten on hyvä huomioida hinnastossa mahdollisuus laskuttaa poikkeavan suuresta työmäärästä. Hinnastoon kannattaa tuoda näkyviin asian käsittelyyn tai tarkastukseen kuuluva keskimääräinen aika ja mahdollisuus lisämaksuun ajan ollessa suurempi. Esimerkiksi kemikaalipäätösten tekemisessä voi eri kohteiden välillä olla suuriakin työmäärällisiä eroja ja myös erittäin laajoissa tuotantolaitoksissa voi tarkastukseen käytetty aika olla poikkeuksellisen suuri. Käytettyä aikaa on myös seurattava, jolloin laskutetulle taksalle löytyy selkeät perusteet. Pitkä tai poikkeava matka-aika ei ole syy yksittäisen kohteen maksun suurentamiseen.

6.2 Maksun kohtuullistaminen

Mikäli luvan, ilmoituksen tai tarkastuksen vaatima työmäärä on merkittävästi keskimääräistä vähäisempi, on hyvä huomioida mahdollisuus maksun kohtuullistamiseen. Lyhyt tai poikkeava matka-aika ei ole syy yksittäisen kohteen maksun pienentämiseen.

Kohtuullistamiseen on hyvä kirjata hinnastoon selkeät periaatteet esimerkiksi "Hintaa voidaan alentaa –25 %, mikäli tehtävän vaativa työmäärä on merkittävästi keskimääräistä vähäisempi".

6.3 Palautettujen ja kumottujen hakemusta käsittelymaksut

Mikäli tuomioistuin muutoksenhaun johdosta palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi siitä syystä, että asian viranomaiskäsittely on ollut puutteellista, tulee asian käsittelyä jatkaa siitä mihin se jäi aiemmassa käsittelyssä. Tämän vuoksi taksan mukaisesta käsittelymaksusta on selkeää vähentää sen verran kuin samassa asiassa aikaisemmin annetusta päätöksestä on peritty.

Mikäli tuomioistuin muutoksenhaun johdosta kumoo päätöksen sen vuoksi, että hakija ei ole ollut hakemansa luvan tarpeessa, on kohtuullista palauttaa hakijalle peritty maksu kokonaisuudessaan, koska tilanne on osittain johtunut myös viranomaisen virheellisistä tulkinnoista.

Edellä mainitut tilanteet voivat tapahtua esimerkiksi kemikaalipäätösten käsittelyn yhteydessä.

6.4 Peruutettujen hakemusten, ilmoitusten, valvontatoimenpiteiden ja muiden asioiden käsittelymaksut

Asian käsittely voi keskeytyä siksi, että hakija peruuttaa hakemuksensa, ilmoituksensa tai muun asian taikka asia voi keskeytyä muusta syystä ennen viranomaisen päätöksen antamista. Tällaisten tapausten osalta on perusteltua periä maksu sen mukaan, kuinka paljon viranomainen on käyttänyt aikaa hakemuksen, ilmoituksen tai asian käsittelemiseksi. Myös menettelyn laajuudesta johtuvat lisäkustannukset on syytä lisätä maksuun. Tällaiset tilanteet voivat tapahtua esimerkiksi kemikaalipäätösten käsittelyn yhteydessä.

Työryhmän kannan mukaan kokonaan peruuntuneesta valvontatoimenpiteestä ei voi periä maksua. Myöskään silloin, jos kohteessa todetaan, ettei valvottavaa ole ja valvonta keskeytetään, ei maksua tulisi periä.

7 Maksuista päättäminen ja muutoksenhaku

Hyvinvointialuelain mukaisesti hyvinvointialueen aluevaltuusto päättää muun muassa palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista perittävistä asiakasmaksuista (22 §). Tiedot palveluista perittävistä maksuista on julkaistava yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (114 §). Lain esitöissä (HE 241/2020) todetaan:

...aluevaltuusto päättäisi palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista perittävistä asiakasmaksuista. Säännöksen sanamuoto antaisi aluevaltuustolle mahdollisuuden siirtää toimivaltaansa maksujen yksityiskohtaisemmassa hinnoittelussa ja määräämisessä alaisilleen viranomaisille. Maksujen yleisistä perusteista aluevaltuusto voisi päättää esimerkiksi talousarvion yhteydessä. Asiakasmaksuista aluevaltuuston tulisi antaa erillinen maksupäätös. Aluevaltuuston olisi myös syytä ottaa kantaa siihen, mitkä palvelut olisivat kokonaan maksuttomia.

Hyvinvointialuelain 22 § koskevissa esitöissä (HE 241/2020) todetaan, että aluevaltuuston olisi myös syytä ottaa kantaa siihen, mitkä palvelut olisivat kokonaan maksuttomia. Myös maksujen mahdollisen kohtuullistamisen tai perimättä jättämisen perusteet tulee päättää aluevaltuuston päätöksellä. Tässä yhteydessä päätettäisi esimerkiksi siitä, mitkä tekijät tulee ottaa huomioon kohtuullistamisesta ja perimättä jättämisestä päätettäessä ja mitkä maksut ylipäänsä ovat kohtuullistamisen tai perimättä jättämisen piirissä.

7.1 Muutoksenhaku

Aluevaltuuston päätökseen maksujen perusteista saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta hyvinvointialuelain 140 § mukaisesti. Valituksen perusteena voi olla, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen. Hyvinvointialuelain 142 § mukaisesti asianosaisen lisäksi kuka tahansa hyvinvointialueen jäsen voi hakea muutosta

aluevaltuuston päätökseen maksujen yleisistä perusteista ja asiakasmaksuista, jos jokin edellä mainittu valituksen peruste täyttyy.

Pelastuslain 96 § mukaiset yksittäiset maksut määrätään aluevaltuuston päätöksessään määrittelemillä perusteilla. Pelastuslain 96 § nojalla tehtyyn yksittäisen maksun määräämistä koskevaan hallintopäätökseen haetaan muutosta pelastuslain 104 § mukaisesti hallintolain mukaisella oikaisuvaatimuksella.

7.2 Indeksikorotukset

Maksujen tason vuosittaisessa tarkistuksessa voidaan käyttää indeksikorotusta sikäli, kun se on hyvinvointialueella mahdollista, esimerkiksi hyvinvointi-indeksiä käyttäen. Vaihtoehtoisesti maksujen taso voidaan määrittää jokaisen tarkistuksen yhteydessä noudattaen tässä oppaassa esitettyjä laskentaperusteita.

7.3 Maksujen perintä

Maksut saadaan periä kohteen omistajalta, haltijalta tai toiminnanharjoittajalta, pelastuslain 96 § 2 momentin perusteella. Maksut peritään siltä taholta, joka lain mukaan on velvollinen huolehtimaan tarkastuksen kohteena olevista velvoitteista.

Työryhmän tulkinnan mukaan pelastuslain 81 a § mukaisesta rakennustyömaan aikaisesta tarkastuksesta maksu voidaan periä urakoitsijalta, jonka työtä tarkastuksessa arvioidaan. Maksu voidaan periä myös rakennushankkeeseen ryhtyvältä.

Pelastuslain 96 § mukaan pelastuslain nojalla perittävät maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia:

Edellä 1 momentissa tarkoitetut maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Kemikaaliturvallisuuslain 131 § mukaan:

Tässä laissa tarkoitetut maksut ja kustannukset saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Kemikaaliturvallisuuslaissa ei ole viittausta korkolakiin. Korkolakia ei sovelleta, ellei muualla laissa tätä ole säädetty (63/1982 1 §). Työryhmän käsitys on, että kemikaaliturvallisuuslain saatavista ei voi periä viivästyskorkoa.

8 Yhteenveto

Taksatyöryhmä perustettiin vuoden 2024 alussa, tarkoituksenaan tehdä yhteneväiset maksunmuodostumisenperusteet pelastustoimelle. Taksatyöryhmän ensimmäinen kokoontuminen järjestettiin 23.1.2024, jossa linjattiin perusteet työryhmän toiminnalle.

Työryhmän alkuvaiheella päätettiin, että opas ei tule antamaan euromääräisiä ehdotuksia taksoihin, vaan ohje tulee käsittelemään maksujen muodostumisen periaatteet ja linjauksia sekä ehdotuksia siitä, mistä tehtävistä maksuja voidaan periä ja miten niiden tulisi muodostua. Taksatyöryhmän viimeinen kokoontuminen pidettiin 28.5.2024, jolloin opas saatettiin sen nykyiseen muotoonsa.

Hyvinvointialueen pelastuslaitoksella ei ole oikeutta periä maksua lakisääteisestä tehtävästä, jota ei ole pelastuslaissa ja muussa lainsäädännössä erikseen säädetty maksulliseksi. Hyvinvointialueen pelastusviranomaisen toteuttaa järjestämistä vastuualueen kuuluvaa turvallisuusviestintää järjestämällä kohderyhmilleen turvallisuuskoulutuksia, eikä näistä voida periä maksua. Maksua ei voi myöskään periä muun muassa viranomaisyhteistyöhön kuuluvista lausunnoista tai ohjauksesta ja neuvonnasta.

Työryhmä ei havaitse lainsäädännöllistä ongelmaa nykyistä laajemman asiakirjojavälön, asuinrakennusten tai riskiasuntojen valvonnan maksullisuudessa. Näiden osalta on kuitenkin selvitettävä valvontaprosessien toiminnallisuus suhteessa maksullisuuteen. Riskiasuntojen osalta työryhmä suosittaa ainakin ensimmäisen valvontakäynnin maksuttomuutta.

Työryhmän esittää kehitystoimena, että valvontakohteiden ryhmittelyä suunniteltaisiin yhteisesti pelastuslaitosten kesken nimenomaan maksullisuuden näkökulmasta. Tähän on saatavissa hyviä malleja Pohjoismaisten pelastuslaitosten laskutuskäytännöistä. Lisäksi mahdollisten uusien maksullisten suoritteiden tai muuttuneiden suoritteiden prosesseja (esim. asuinrakennusten valvonta) olisi hyvä tarkastella yhteisesti.

Kemikaaliturvallisuuslainsäädännön perusteella tulevat maksut on selkeästi eroteltava pelastuslain maksuista. Kemikaalivalvonnan maksujen tulisi kattaa siitä aiheutuvat kustannukset ja kemikaalimaksut pitäisi kohdentaa erikseen kemikaalivalvonnan palveluluokalle. Viivästyskoron mahdollisuus kemikaaliturvallisuuslainsäädännön maksuissa jää tässä vaiheessa tarkemmin selvittämättä. Poikkeuksena tästä voisi työryhmän mielestä alle ilmoitusrajan jäävissä kemikaalikohteissa laskituksen suorittaa yhdellä maksulla. Kemikaalivalvontaan käytettävän työajan osuus on tällaisissa kohteissa suhteellisen vähäinen verrattuna valvontaan kuluvaan kokonaisuuteen.

Työryhmä esittää periaatteellista muutosta valvontaan kuluvaan ajan arviointiin. Aiemmin sovitusta tavasta laskuttaa vain tarkastuskohteessa kuluva aika, olisi nyt tarkoitus ottaa huomioon koko valvontaan kuluva aika muiden viranomaisten tapaan. Tällä muutoksella tulisi olemaan erittäin suuri vaikutus nykyisiin valvontamaksuihin. Pelastuslaitosten tulisi määrittää omakustannusarvo samoilla periaatteilla.

Työryhmän selvityksen mukaan erheellisten paloilmoitusten maksullisuuden perusteet ovat edelleenkin käyttökelpoisia. Erheiden kustannuslaskennassa on kuitenkin yksittäisiä

kehittämiskohteita, jotka taksan laadinnassa olisi hyvä huomioida. Näitä olivat esimerkiksi sivukulujen huomioiminen sekä sopimuspalokuntien kustannusten ajantasaisuus.

Työryhmä ei ota kantaa sopimuspalokuntayhdistysten tai sopimuspalokuntien tuottamiin maksullisiin palveluihin, mutta esittää, että tämä asia selvitettäisiin. Onko kyseessä olevilla palveluntuottajilla oikeus käyttää pelastuslaitoksen kalustoa varainhankintaansa maksutta ja voiko pelastuslaitos edes antaa kalustoaan kolmansille osapuolille käyttöön.

Taksatyöryhmän tekemässä oppaassa on koottuna tehtävät, mistä maksun voi periä ja ehdotukset maksujen määräytymisen perusteille. Tämän oppaan tarkoituksena on ohjata maksujen määräytymisen yhdenmukaistamiseen ja asiakkaiden tasapuoliseen ja yhdenvertaisen kohtelun perusteisiin. Työryhmän laatima työ on ohjeellinen ja lopullisen päätöksen maksullisista suoritteista ja niiden suuruudesta tekee kunkin hyvinvointialueen aluevaltuusto.

Lähteet

ERHE-työryhmä, 2023, Ohje erheellisten paloilmoitusten maksullisuudesta. [Ohje erheellisten paloilmoitusten maksullisuudesta](#)

ERHE-työryhmä, 2023, Ohje erheellisten paloilmoitusten vähentämiseksi. [Ohje erheellisten paloilmoitusten vähentämiseksi](#)

Hallintolaki 434/2003. [Hallintolaki](#)

Hallintovaliokunnan mietintö 41/2010 vp. [HaVM 41/2010vp](#)

Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi HE 241/2020. [HE 241/2020](#)

Kemikaaliturvallisuus alatyöryhmä, 2021, Kemikaalien taksat, Excel-taulukko.

Korkein hallinto-oikeus, ennakkopäätös, KHO:2018:134. [KHO:2018:134](#)

Korkein hallinto-oikeus, ennakkopäätös, KHO:2022:21. [KHO:2022:21](#)

Korkolaki 633/1982. [Korkolaki](#)

Kujala, I, 2010, Palokuntasopimukset Suomessa. [Palokuntasopimukset Suomessa](#)

Kuntaliitto, 2012, Ympäristöterveydenhuollon kustannukset ja maksullisuus. [Ympäristöterveydenhuollon kustannukset ja maksullisuus](#)

Kuntaliitto, 2012, Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävien maksuperusteet ja taksan mallipohja 2012. [Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävien maksuperusteet ja taksan mallipohja](#)

Kuntaliitto, 2021, Ympäristöterveydenhuollon taksa, Mallitaksa 2021. [YTH Mallitaksa](#)

Laki hyvinvointialueesta 611/2021. [Laki hyvinvointialueesta](#)

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005. [Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta](#)

Laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta 706/2007. [Laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta](#)

Mattsson L., 2015, Opas ympäristönsuojeluviranomaisen taksan laatimiseen. [Opas ympäristönsuojeluviranomaisen taksan laatimiseen](#)

Parsons A., 2024, Pelastustoimen maksut, Muistio 24.4.2024, Sisäministeriö

Pelastuslaki 379/2011. [Pelastuslaki](#)

Uotinen S. & Lindholm J., 2024, Hyvil Oy lausunto 21.5.2024

Valtion maksuperustelaki 150/1992. [Valtion maksuperustelaki](#)

Liitteet

Liitteissä 1, 2 ja 3 esitettyä taksamallia voidaan käyttää apuna taksan laadinnassa. Mallissa on lueteltu pelastusviranomaisen toimivaltaan kuuluvat tehtävät, joista on mahdollista periä maksu. Taksaan on mahdollista lisätä hyvinvointialueen kannalta aiheellisia tarkennuksia maksujen suuruudesta.

Liite 1 Hyvinvointialueen pelastusviranomaisen taksa (malli)

1 Soveltamisala

Hyvinvointialueen pelastustoimessa noudatetaan suoritteiden maksullisuuden osalta pelastuslakia. Maksu peritään kaikissa pelastuslain 96 § ja kemikaaliturvallisuuslain 131 § esitetyissä tapauksissa.

2 Maksujen määräytymisperusteet

Pelastusviranomaisen maksut perustuvat asioiden käsittelyn ja valvonnan keskimääräiseen omakustannusarvoon, joka sisältää asian käsittelystä viranomaiselle aiheutuneet kokonaiskustannukset. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat myös asian käsittelystä aiheutuvien erilliskustannusten lisäksi käsittelyn aiheuttama osuus hallinto-, toimitila- ja pääomakustannuksista sekä muista viranomaisen yhteiskustannuksista.

Pelastusviranomaisen asian käsittelyn omakustannusarvo on ____ euroa tunnilta.

3 Maksut

Valvontasuunnitelman mukaisesta määräaikaisesta valvonnasta ja muusta valvontasuunnitelmaan perustuvasta valvonnasta, kemikaaliturvallisuuslain valvonnasta sekä hallintopakkoasiassa annetun kiellon, määräyksen tai keskeyttämisen valvomiseksi tehtävästä valvonnasta peritään maksutaulukon mukainen valvontamaksu.

Päätöksestä peritään maksu, joka perustuu päätöksen valmisteluun ja tekemiseen kuluneeseen aikaan.

Tarkastuksesta peritään valvontamaksu, joka perustuu tarkastukseen käytettyyn aikaan. Tarkastukseen kuuluu tarkastukseen valmistautuminen, tarkastus ja tarkastuspöytäkirjan kirjoittaminen. Asiakirjavalvonnan avulla tehdyssä tarkastuksessa ei huomioida matka-aikaa. Kohteen tarkastustiheys määräytyy riskinarvioinnin perusteella.

Pelastusviranomaisen maksuun sisältyy keskimääräisenä myös erilaisten selvitysten käsittelyyn kuluva aika.

4 Käsittelymaksujen poikkeamat

Milloin tämän taksan soveltaminen johtaa valvonnan tai muun asian käsittelyn luonne ja merkitys huomioon ottaen kohtuuttoman suureen maksuun, voidaan

erityisistä syistä käsittelymaksu määrätä enintään ____ prosenttia hinnaston mukaista maksua alhaisemmaksi.

Mikäli asian käsittelyn vaatima työmäärä on merkittävästi keskimääräistä suurempi, voidaan käsittelymaksu määrätä enintään ____ prosenttia hinnaston mukaista maksua suuremmaksi.

5 Ilmoituksen tai muun asian peruuttaminen tai keskeytyminen

Mikäli hakija peruuttaa ilmoituksensa taikka asian käsittely viranomaisessa raukeaa muusta syystä ennen päätöksen antamista ja viranomaisen on ryhtynyt oleellisiin toimiin hakemuksen käsittelemiseksi, peritään maksu käsittelyyn käytetyn ajan perusteella.

Mikäli valvonta keskeytyy asiakkaasta johtuvasta syystä, valvonnasta laskutetaan siitä aiheutuvat kustannukset käytetyn ajan perusteella.

Mikäli asiakas ei tule sovitulle tarkastukselle ja tarkastus peruuntuu, valvonnasta laskutetaan siitä aiheutuvat kustannukset käytetyn ajan perusteella.

Mikäli tarkastus tehdään tulleen ilmoituksen tai kantelun perusteella ja ilmoitus tai kantelu on aiheeton, ei valvonnasta peritä maksua.

6 Ilmoituksen hylkääminen tai tutkimatta jättäminen

Ilmoituksesta, josta on tehty hylkäävä päätös, peritään tämän taksan mukainen maksu.

Jos toiselle viranomaiselle kuuluva ilmoitus on saapunut pelastusviranomaiselle ja se on päätetty jättää tutkimatta, maksua ei peritä.

7 Palautetun hakemuksen käsittelymaksu

Jos tuomioistuin palauttaa muutoksenhaun johdosta asian uudelleen käsiteltäväksi, vähennetään tämän taksan mukaisesta maksusta, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta valvontaviranomaisen päätöksestä on peritty.

Jos tuomioistuin muutoksenhaun johdosta kumoaa päätöksen sen johdosta, että hakija ei ole ollut hakemansa hyväksymispäätöksen tarpeessa, palautetaan mahdollisesti peritty maksu kokonaisuudessaan.

8 Maksusta, maksun palauttamisesta ja poikkeuksesta päättäminen

Maksusta, maksun palauttamisesta, maksun alentamisesta ja maksun lykkäämisestä määrää tässä taksassa säädetyin perustein pelastusviranomaisen tai se viranhaltija, jolle pääasiasta päättäminen on siirretty.

Niiden maksujen kohdalla, jotka pannaan maksuun ilman hallintopäätöstä, voidaan katsoa maksun itsessään olevan päätös maksusta, eikä erillistä päätöstä asiasta tarvitse tehdä.

9 Maksun suorittaminen ja periminen

Maksu on suoritettava 14 vuorokauden kuluessa siitä, kun asiaa koskeva päätös on saanut lainvoiman. Pelastuslain mukaisesta viivästyneestä maksusta peritään kulloinkin voimassa olevaa viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 § 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Mikäli tämän taksan mukaista maksua ei muistutuksesta huolimatta ole maksettu, voidaan se periä ulosottoimina ilman erillistä tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimien annetussa laissa (706/2007) säädetään (pelastuslaki 96 §, kemikaaliturvallisuuslaki 131 §).

10 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tämä taksa tulee voimaan ____ päivänä ____ kuuta 20__.

Maksu määräytyy tämän taksan mukaisesti asioissa, jotka ovat tulleet vireille tämän taksan voimaantulopäivän jälkeen.

_____ hyvinvointialueen _____ on hyväksynyt tämän taksan päätöksellään ____ päivänä ____ kuuta 20__.

Liite 2. Maksutaulukko 1.

Pelastuslakiin perustuvan valvonnan maksullisuus

Toimenpide	Maksu alv 0 %	Huomiot
Yritysten ja laitosten määräaikainen palotarkastuskäynti		
Yritysten ja laitosten määräaikainen valvonta asiakirjojen tai etävalvonnan avulla		
Asuinrakennusten määräaikainen valvonta/ palotarkastus -pientalot -rivitalot -kerrostalot		
Asuinrakennusten määräaikainen valvonta asiakirjojen tai etävalvonnan avulla -pientalot -rivitalot -kerrostalot		
Yleisötilaisuuden valvonta/palotarkastus		
Riskiasunnon tarkastus pelastuslain 42 § mukaisesti tehdyn ilmoituksen perusteella		
Muu valvonta/tarkastuskäynti, joka ei ole säännöllistä		Pyydetty, ylimääräinen tms.

Muu valvonta/tarkastus, joka ei ole säännöllistä ja suoritetaan asiakirjojen tai etävalvonnan avulla		
Annettujen korjausmääräysten jälkivalvonta tarkastuskäynnin avulla -yritykset ja laitokset, asuinrakennukset		
Annettujen korjausmääräysten jälkivalvonta asiakirjojen avulla		
Rakennusluvassa edellytetty tarkastus rakennushankkeen aikana (huomioidaanko ennakkokatselmus erikseen?)		
Hallinnolliset pakkokeinot -selvittäminen -uhan asettamis- tai tuomitsemispäätös		Toteutuneiden kustannusten mukaan

Toistuva erheellinen palo ilmoitus

Erheellisen palo ilmoituksen maksu		Kolmas ja sitä seuraavat 12 kuukauden sisään tapahtuvat erheelliset palo ilmoitukset samasta kohteesta katsotaan toistuvaksi.
------------------------------------	--	---

Liite 3. Maksutaulukko 2.

Kemikaalilainsäädäntöön perustuvan valvonnan maksullisuus

Toimenpide	Maksu alv 0 %	Huomiot
Kemikaalien vähäisestä käsittelystä tai varastoinnista saapuneen ilmoituksen johdosta tehty pelastusviranomaisen päätös		
Kemikaalien vähäisestä käsittelystä tai varastoinnista tehdyn päätöksen perusteella tehtävä tarkastus		
Kemikaalien vähäisestä käsittelystä tai varastoinnista tehdyn päätöksen perusteella tehtävä tarkastus asiakirjojen avulla		
Kemikaalien vähäisestä käsittelystä tai varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen määräaikainen valvonta		
Kemikaalien vähäisestä käsittelystä tai varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen määräaikainen valvonta asiakirjojen avulla		
Tilapäistä toimintaa, muutostyötä tai nestekaasun pullovarastointia koskevan ilmoituksen johdosta tehty pelastusviranomaisen päätös		
Tilapäistä toimintaa, muutostyötä tai nestekaasun pullovarastointia koskevan ilmoituksen johdosta tehty pelastusviranomaisen tarkastus		
Tilapäistä toimintaa, muutostyötä tai nestekaasun pullovarastointia koskevan ilmoituksen johdosta tehty pelastusviranomaisen tarkastus asiakirjojen avulla		

Öljylämmityslaitteiston käyttöönotto- tai muutostarkastus.		
Räjähteiden tilapäisen varastoinnin (esim. työmaan tilapäinen räjähdevarasto) tarkastus.		
Räjähteiden tilapäisen varastoinnin tarkastus, jolla korvataan Tukesin käyttöönottotarkastus		
Räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteina tehdyn ilmoituksen käsittely		
Pelastusviranomaisen päätös ilotulitteiden ja pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä		
Pelastusviranomaisen tarkastus ilotulitteiden ja pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä		
Päätös ilotulitteiden käytöstä muuna kuin asetuksessa (31.12. klo. 18.00 - 1.1. klo 02.00) sallittuna aikana		
Osallistuminen tarkastukseen, jossa lupaviranomainen on Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes).		

Liite 4. Eräiden pohjoismaisten pelastuslaitosten onnettomuuksien ehkäisyntaksoja

Oppaan laatimisen yhteydessä kartoitettiin eräiden pohjoismaisten pelastuslaitosten laskutuskäytäntöjä. Kartoitus perustuu pääasiassa pohjoismaisten pelastuslaitosten yhteistyökontaktien kautta saatuihin tietoihin sekä pelastuslaitosten verkkosivulta ja muista julkisista materiaaleista saatuihin tietoihin. Tiedot on saatu loppuvuodesta 2023 ja niitä osin täydennetty alkuvuodesta 2024. Alkuperäismateriaalien käännoissä voi olla epätarkkuuksia. Maksut on muunneltu vertailun helpottamiseksi euromääräiseksi loppuvuoden 2023 valuuttakursseilla.

Suur-Göteborgin pelastustoimen hinnat LSO-lain (Lag om skydd mot olyckor) mukaisiin tarkastuksiin vuonna 2024.

Kohdetyyppi	Arvio laskutettavasta ajasta	Maksun suuruus
Kokoontumistilat (alle 150 hlöä), esikoulut	7 h	770 €
Kerrostalot, yhteisöasuminen, hotellit	8 h	880 €
Teollisuuden rakennukset, kokoontumistilat yli 150 hlöä, erityisryhmien asuminen, lailla tai asetuksella suojellut kulttuurirakennukset	10 h	1 100 €
Sairaalat, vankilat, palovaaralliset kohteet	12 h	1 320 €
Yksilölliset olosuhteet (tillsyn av enskildaförhållanden)	7 h	770 €
Etätarkastus/asiakirjavalvonta	1 h	110 €
Lain LSO 2:4 mukaista onnettomuusvaarallista toimintaa sisältävät kohteet		Tuntikohtainen veloitus keston mukaan 110 € / h
Muu kohde tai tarkastus		Tuntikohtainen veloitus keston mukaan 110 € / h

Suur-Göteborgin pelastustoimen hinnat LBE-lain (Lag om brandfarliga och explosiva varor) mukaisiin tarkastuksiin vuonna 2024.

Kohdetyyppi	Esimerkkejä	Arvio laskutettavasta ajasta	Maksun suuruus
Palo- ja räjähdysvaarallisten aineiden yksinkertainen käsittely	Koulu, ravintola, tapahtuma, työmaa, kivenlouhinta, iletulitteiden myynti	3 h	330 €
Palo- ja räjähdysvaarallisten aineiden vähäinen käsittely	Kylmäasemat, kaupat, ammusten myynti, räjähteiden varastointi max. 500 kg	5 h	550 €
Palo- ja räjähdysvaarallisten aineiden kohtalainen käsittely	Miehitetyt polttonesteiden jakeluasemat, työpajat, varastot	7 h	770 €
Palo- ja räjähdysvaarallisten aineiden laaja käsittely	Teollisuus, räjähteiden varastointi yli 500 kg	8 h	880 €
Palo- ja räjähdysvaarallisten aineiden erittäin laaja käsittely	Hyvin suuri teollisuus, jalostamo	12 h	1 320 €
Yksilölliset olosuhteet (tillsynav enskildaförhållanden)	-	5 h	550 €
Etätarkastus/asiakirjavalvonta (Tillsynsbesökuteblivennärvaro)	-	1 h	110 €
Näytteenotto ja näytteiden analysointi	-	-	Tuntikohtainen veloitus keston mukaan 110 € / h
Muu	-	-	Tuntikohtainen veloitus keston mukaan 110 € / h

Suur-Tuholman pelastustoimen hinnat LSO- ja LBE-lakien (Lag om skydd mot olyckor, Lag om brandfarliga och explosiva varor) mukaisiin tarkastuksiin vuonna 2024.

Kohteen laajuus	Keskimääräinen käsittelyaika	Tyypilliset kustannukset
Taso 1 – yksinkertainen kohde	7 h	540 € - 1080 €
Taso 2 – normaali kohde	10 h	860 € - 1400 €
Taso 3 – laaja kohde	13 h	918 € - 2000 €
Taso 4 – hyvin laaja kohde	20 h	Ei kustannusarviota, riippuu kohteesta
Tuntihinta 2024		108 €
Yksilölliset olosuhteet (enskilda förhållanden)*	5,5 h	Ei kustannusarviota
Yhdistetty valvonta (LSO+LBE)	1,5 h	Veloitus kalliimman toimenpiteen mukaan + 1,5 h veloitus (162 €)

*Enskilda förhållanden: valvonta kohdistuu tiettyyn osa-alueeseen tai syttymisvaarallisten aineiden käsittelyyn. Perustuu yleensä pelastustoimella olevaan tietoon puutteista paloturvallisuudessa tai vaarallisten aineiden käsittelyssä

Suur-Tuholman pelastustoimen hinnat LSO- ja LBE-lakien (Lag om skydd mot olyckor, Lag om brandfarliga och explosiva varor) mukaiseen jälkivalvontaan vuonna 2024.

Kohteen laajuus	Keskim. käsittelyaika	Tyypilliset kustannukset
Taso 1 – yksinkertainen kohde	3 h	324 €
Taso 2 – normaali kohde	3,5 h	378 €
Taso 3 – laaja kohde	3,5 h	378 €
Taso 4 – hyvin laaja kohde (LSO)	5,5 h	594 €
Taso 4 – hyvin laaja kohde (LBE)	3,5 h	378 €
Tuntihinta 2024		108 €
Yksilölliset olosuhteet (enskilda förhållanden)*	3 h	324 €

* Enskilda förhållanden: valvonta kohdistuu tiettyyn osa-alueeseen tai syttymisvaarallisten aineiden käsittelyyn. Perustuu yleensä pelastustoimella olevaan tietoon puutteista paloturvallisuudessa tai vaarallisten aineiden käsittelyssä.

Suur-Tuholman pelastustoimen hinnat LBE-lain (Lag om brandfarliga och explosiva varor) mukaisten syttyvien ja räjähtävien aineiden lupien käsittelyyn.

Syttyvien aineiden käsittelyn laajuus lupakohteessa	Keskimääräinen käsittelyaika	Tyypilliset kustannukset
Taso 1 – vähäinen käsittely	6,5 h	702 €
Taso 2 – normaali käsittely	8,5 h	918 €
Taso 3 – laajamittainen käsittely	13 h	1404 €
Taso 4 – hyvin laajamittainen käsittely	16 h	1728 €
Tuntihinta 2024		108 €
Räjähtävien aineiden käsittelyn laajuus lupakohteessa	Keskimääräinen käsittelyaika	Tyypilliset kustannukset
Uusi räjähdelupa	7 h	756 €
Räjähdeluvan uusiminen ilman muutoksia	6,5 h	675 €
Luvansaajan (föreståndare) hyväksyminen olemassa olevaan lupaan	3 h	324 €